

Міністерство освіти і науки України

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
Карпатський національний університет імені Василя Стефаника
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
Центральноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка

ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА: ТРАДИЦІЇ, РЕАЛІЇ, ПЕРСПЕКТИВИ

Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції
(м. Умань, 23-24 жовтня 2025 р.)

Міністерство освіти і науки України
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
Карпатський національний університет імені Василя Стефаника
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
Центральноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка

ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА: ТРАДИЦІЇ, РЕАЛІЇ, ПЕРСПЕКТИВИ

Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції
(м. Умань, 23-24 жовтня 2025 р.)

Умань
2025

Головний редактор:

Комар О. А., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі, завідувач лабораторії модернізації початкової освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Редакційна колегія:

Грітченко Т. Я., канд. пед. наук, доц., доцент кафедри фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Лоюк О. В., канд. пед. наук, доц., доцент кафедри фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Роєнко Л. М., канд. пед. наук, доц., доцент кафедри фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Шевчук І. В., канд. пед. наук, доц., доцент кафедри фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Чучаліна Ю. М., канд. пед. наук, доцент кафедри фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Байдюк Л. М., доктор філософії, викладач кафедри фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Відповідальний за випуск збірника:

Дудник Н. В. – канд. пед. наук, доцент, декан факультету початкової освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Рекомендовано до друку рішенням ради факультету початкової освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
(протокол № 3 від 5 листопада 2025 року)

ТЗЗ Збірник за результатами матеріалів Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Педагогічна освіта: традиції, реалії, перспективи» 23-24 жовтня 2025 року / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, Ф-т початкової освіти [та ін.] ; [голов. ред. Комар О. А. ; редкол.: Грітченко Т. Я., Лоюк О. В., Роєнко Л. М. [та ін.] ; відпов. за вип. Дудник Н. В. – Умань, 2025р. 355 с.

До збірника увійшли матеріали конференції учасників Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Педагогічна освіта: традиції, реалії, перспективи», в яких учасники розглядають актуальні питання і тенденції у галузі педагогічної освіти.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наведених фактів, цитат, статистичних даних, власних імен та інших відомостей.

УДК 378(063)

© Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини,

ЗМІСТ

Аксьоненко Анастасія

ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ ЯК
ІННОВАЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ
КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ У КОНТЕКСТІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ
ШКОЛИ..... 12

Андрійчук Надія

ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО
ВІКУ..... 15

Байдюк Любов

СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК КЛЮЧОВА
СКЛАДОВА ОСОБИСТІСНОГО РОЗВИТКУ ДИТИНИ..... 18

Бацько Богдан

РОЗВИТОК ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ
НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ..... 22

Біда Олена, Чичук Антоніна, Кучай Тетяна

ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ ПРИ ПІДГОТОВЦІ
ВЧИТЕЛІВ..... 25

Бідюк Дмитро

ПОДІБНІ Й ВІДМІННІ ПІДХОДИ У ПІДГОТОВЦІ ПЕДАГОГІВ-
ХОРЕОГРАФІВ У США ТА УКРАЇНІ..... 27

Білоусова Надія

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ 5E ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ
МАТЕМАТИЧНОЇ ТА ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТНІХ ГАЛУЗЕЙ У
ЗЗСО..... 30

Бобро Артур, Токар Ірина

РОЗВИТОК НАВИЧОК КОМАНДНОЇ РОБОТИ УЧНІВ
ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ..... 33

Брицький Олександр, Добридень Алла

МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО
ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ..... 36

Брусова Діана

СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ» ТА ЇЇ
ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА..... 39

Волошина Ганна ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ SOFT SKILLS НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ.....	42
Волошинюк Тетяна, Дудник Наталка ВИХОВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТА НАЦІОНАЛЬНА ІДЕЯ В УКРАЇНСЬКОМУ ФОЛЬКЛОРІ ДЛЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	45
Ворніческу Діана, Шевчук Ірина ІГРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ.....	48
Воробйова Орина, Батарейна Ірина ЦИФРОВА БЕЗПЕКА ДІТЕЙ У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ.....	51
Воротнюк Аліна, Грітченко Тетяна СУТНІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАУКОВОЇ КАТЕГОРІЇ «ЦІННІСТЬ».....	55
Гавриленко Ірина, Дудник Наталка ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ.....	58
Гагарін Микола ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО МОНІТОРИНГУ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ.....	61
Галиченко Людмила ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА ЗАСОБАМИ СУЧАСНИХ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	65
Гальянова Олена ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ В УМОВАХ КОЛЕДЖУ.....	67
Гедзик Андрій ТРАНСФОРМАЦІЯ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ: РОЛЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ.....	71
Герман Анастасія РОЛЬ УЧИТЕЛЯ У РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ У	

ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	76
Гордієнко Тетяна РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦЬКОГО МИСЛЕННЯ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ЧЕРЕЗ ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ.....	79
Гребінна Вікторія, Грітченко Тетяна ІГРОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ПОТУЖНИЙ ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ ЕМОЦІЙНОЇ СТІЙКОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	84
Грітченко Тетяна, Моренко Тетяна ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	86
Данішенко Ольга, Ящук Олена ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ WEB-КВЕСТІВ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	90
Дейнега Ольга, Дудник Наталка ПОЧУТТЯ ВЛАСНОЇ ГІДНОСТІ ОСОБИСТОСТІ ЯК ЧИННИК АКАДЕМІЧНОЇ УСПІШНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	93
Єлістратова Світлана КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ДО НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ.....	95
Жирова Тетяна, Наталія Котенко, ІНТЕГРАЦІЯ ВЕЛИКИХ МОВНИХ МОДЕЛЕЙ У ПРОФЕСІЙНУ ПІДГОТОВКУ МАЙБУТНІХ ІТ-ФАХІВЦІВ.....	98
Звариченко Вікторія, Чучаліна Юлія МЕТОД ПРОЄКТІВ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ: РОЛЬ УЧИТЕЛЯ У ФОРМУВАННІ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ.....	102
Кирилюк Зоя, Бурлака Лариса НАВЧАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ГРІ В ШАХИ У ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ.....	108
Клеванська Альона, Комар Ольга ФОРМУВАННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ДОСВІДУ ПОШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ.....	111

Коваль Анастасія, Черкашина Крістіна СОЦІАЛЬНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ВСЕБІЧНОГО РОЗВИТКУ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА.....	113
Колесник Микола ТЕХНОЛОГІЇ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	116
Комар Ольга МОДЕРНІЗАЦІЯ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	119
Корнєєва Юлія, Комар Ольга ШІ ЯК КЛЮЧ ДО ФОРМУВАННЯ МЕДІАКОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	123
Красний Дмитро, Добридень Алла МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИХОВНОЇ РОБОТИ З КЛАСНИМ КОЛЕКТИВОМ.....	126
Кривонос Анастасія, Резніченко Ірина ШЛЯХИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНИХ ЯКОСТЕЙ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....	130
Кришталь Руслана, Грітченко Тетяна ІГРОВІ МЕТОДИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВИХОВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ СВІДОМОСТІ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	134
Кузнецов Олександр ВИХОВАННЯ ФІЗИЧНОЇ АКТИВНОСТІ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ТУРИЗМУ.....	138
Левченко Анастасія, Дячук Павло ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ФОРМУВАННІ ТВОРЧИХ УМІНЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ».....	142
Лесяк Людмила, Стецюк Ірина ІНТЕГРОВАНІЙ ПІДХІД У ВИК ЛАДАННІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ.....	146

Лісовенко Яна, Дудник Наталка ОСОБЛИВОСТІ ГЕНДЕРНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	149
Лоюк Оксана, Сита Ганна ПЕДАГОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ДИДАКТИЧНИХ ІГОР У РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	152
Луцинкевич Людмила ПАРТНЕРСЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ ЯК ОСНОВА ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ.....	155
Мартинюк Вікторія ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ.....	159
Мироненко Діана, Чучаліна Юлія ФРАЗЕОЛОГІЗМИ ЯК ЗАСІБ УДОСКОНАЛЕННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ.....	163
Москаленко Аліна, Комар Ольга РОЗВИТОК ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	166
Муковіз Олексій, Мандруляк Людмила, МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ БАЗОВОЇ ШКОЛИ ЗАСОБАМИ ГЕОІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	170
Петрова Софія ДУАЛЬНА ОСВІТА ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ: ДОСВІД НІМЕЧЧИНИ ТА УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ.....	173
Поліщук Вікторія, Дячук Павло УМОВИ ОПТИМІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ПОШУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	178
Попа Віоріка, Лоюк Оксана РОЛЬОВА ГРА ЯК СПОСІБ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО БЕЗПЕЧНОЇ ПОВЕДІНКИ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ».....	182

Попович Лариса, Чучаліна Юлія

ВПЛИВ ТВОРІВ УКРАЇНСЬКОГО ФОЛЬКЛОРУ НА РОЗВИТОК
ЕМОЦІЙНОЇ СФЕРИ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ..... 185

Проха Анастасія

РОЛЬ ІНКЛЮЗИВНОГО СЕРЕДОВИЩА У ФОРМУВАННІ
ПОЗИТИВНОЇ САМООЦІНКИ ДИТИНИ З ОСОБЛИВИМИ
ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ..... 189

Резніченко Ірина

РОЗВИТОК ІНКЛЮЗИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ
ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОБОТИ З
ДІТЬМИ З ООП..... 192

Рогульчик Євгенія, Шевчук Ірина

ТЕКСТОЦЕНТРИЧНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ
КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ УЧНІВ НА УРОКАХ
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ..... 195

Роєнко Людмила

МЕТОДИКА ЗАСТОСУВАННЯ ТРВЗ У ДОСЛІДНИЦЬКІЙ
ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ..... 199

Ряба Анастасія, Комар Ольга

ФОРМУВАННЯ ТВОРЧО СПРЯМОВАНОЇ ОСОБИСТОСТІ УЧНЯ
МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ..... 201

Савчук Діана, Яшук Олена

ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ
ШКОЛЯРІВ В ІНКЛЮЗИВНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ..... 204

Самборська Ірина, Байдюк Любов

РОЛЬ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РОЗВИТКУ
ІНШОМОВНИХ УМІНЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ..... 207

Семенюк Людмила

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ НАСТУПНОСТІ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ
УКРАЇНИ..... 209

Скрипник Аріанна

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО
НАВЧАННЯ..... 213

Сорочан Тетяна, Росенко Людмила ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ НУШ.....	215
Сотула Юлія, Байдюк Любов СТВОРЕННЯ ПОЗИТИВНОГО ЕМОЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	218
Стефанішіна Валерія, Дудник Наталка ОСОБЛИВОСТІ ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ МУЗЕЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	221
Тесленко Тетяна, Комар Ольга ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ СПІЛКУВАННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	224
Ткаченко Наталія, Малишевська Ірина ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ.....	227
Трошина Юлія, Дячук Павло ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	229
Філоненко Олена МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ДЕМОКРАТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ» У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ.....	232
Черниченко Альона, Дячук Павло РОЗВИТОК ФАНТАЗІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ І В ПОЗАУРОЧНИЙ ЧАС.....	235
Шарук Вероніка, Дудник Наталка ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ГУМАНІСТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ В УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ.....	238
Шевчук Ірина РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ	

ОСВІТИ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ.....	241
Шершньова Олена ВИХОВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....	244
Штурба Антоніна, Кавка Сніжана ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЦІОЇ ОСВІТИ.....	247
Шургай Світлана, Дудник Наталка ОСОБЛИВОСТІ ВИХОВАННЯ ГІДНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	251
Юрчишина Наталія, Шевчук Ірина ЗАСТОСУВАННЯ ІГРОВИХ СИТУАЦІЙ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	253
Яценко Марина, Комар Ольга ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	256

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бібік Н. М. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи. Київ : К.І.С., 2004. 112 с.
2. Пометун О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. Київ: А.С.К., 2007. 192 с.
3. Зязюн І. А. Філософія педагогічної дії. Черкаси : Вид. від. ЧНУ, 2008. 608 с.
4. Кудрявцев Т. В. Критичне мислення як психолого-педагогічна проблема. *Психологія і суспільство*. 2018. №1. С. 42–50.
5. Кочубей Т. М. Формування критичного мислення студентів засобами інтерактивних технологій. *Педагогічний альманах*. 2021. № 47. С. 65–72.

Шершньова Олена,
викладач-стажист кафедри
початкової і спеціальної
освіти, *Мелітопольський
державний педагогічний
університет імені Богдана
Хмельницького,
м. Запоріжжя*

ВИХОВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Сучасна система початкової освіти України зорієнтована на реалізацію компетентнісного підходу, який передбачає не лише опанування учнями системи знань, а й формування ціннісних орієнтацій, моральних переконань, здатності діяти відповідально в соціумі. Саме тому виховання соціальної та громадянської компетентності розглядається як один із пріоритетних напрямів розвитку особистості молодшого школяра – громадянина, який уміє співіснувати в демократичному суспільстві, дотримуватися норм співжиття, поважати права людини, проявляти емпатію та громадянську свідомість.

Сучасна початкова освіта України ґрунтується на компетентнісному підході, що передбачає не лише опанування знань, а й формування ціннісних орієнтацій, здатності відповідально діяти в суспільстві. У цьому контексті важливим завданням Нової української школи є виховання соціальної та громадянської компетентності молодших школярів як основи становлення свідомого, активного, гуманного громадянина.

Соціальна компетентність передбачає здатність дитини до ефективної взаємодії з іншими, розуміння соціальних норм і правил поведінки, уміння співпрацювати, виявляти доброзичливість та емпатію. Громадянська компетентність охоплює усвідомлення власних прав і обов'язків, готовність брати участь у справах колективу, школи, громади, приймати відповідальні рішення.

Формування цих компетентностей відбувається через створення демократичного та безпечного освітнього середовища, що базується на принципах партнерства, взаємоповаги та підтримки. Важливу роль відіграє особистість учителя, який виступає прикладом гуманності, справедливості, толерантності й ініціативності.

Ефективними засобами розвитку соціальної та громадянської компетентності є:

- участь учнів у спільних проєктах і соціальних ініціативах (екологічних, волонтерських, благодійних);
- інтерактивні методи (рольові ігри, тренінги, вправи на розвиток емпатії, обговорення моральних ситуацій);
- інтегровані уроки і тематичні тижні, спрямовані на виховання доброти, взаємоповаги, толерантності;
- партнерська взаємодія з батьками та громадою, що формує почуття належності та соціальної відповідальності.

Виховання емпатії, толерантності й взаємоповаги є базовою умовою розвитку моральної поведінки дитини. Саме ці якості забезпечують формування соціальної зрілості, готовності до конструктивного спілкування та співпраці.

Отже, виховання соціально активної, толерантної, відповідальної особистості молодшого школяра є одним із провідних напрямів реалізації компетентнісного підходу в початковій освіті. Це можливо лише за умови створення гуманного, відкритого, інклюзивного середовища, орієнтованого на партнерство, діалог і цінності людяності.

Соціальна та громадянська компетентність визначена в Державному стандарті початкової освіти (2018) як одна з ключових компетентностей Нової української школи. Вона включає:

- усвідомлення власних прав і обов'язків;
- готовність до конструктивної взаємодії з іншими;
- розвиток емпатії, доброзичливості, поваги до різних поглядів і культур;
- участь у спільних справах і проєктах.

Педагогічна наука (Л. Божович, І. Бех, О. Пометун, С. Максименко,

Савченко) підкреслює, що соціальна компетентність є результатом виховного процесу, спрямованого на формування моральних норм поведінки, емоційного інтелекту й почуття належності до колективу.

Практична складова виховання соціальної компетентності полягає у включенні дітей до спільних ініціатив:

- учнівське самоврядування (чергування, прийняття спільних рішень);
- соціальні або екологічні проєкти («Чисте подвір'я», «Допоможи ближньому», «Збережи природу»);
- волонтерські акції, спрямовані на допомогу молодшим дітям, тваринам або людям похилого віку;
- партнерська співпраця з батьками та громадою, що зміцнює соціальні зв'язки.

Такі форми діяльності розвивають ініціативність, відповідальність, уміння працювати в команді, планувати дії, аналізувати результати.

Виховання соціальної та громадянської компетентності молодших школярів – це одне з ключових завдань сучасної початкової освіти, що забезпечує формування свідомого, відповідального й морально зрілого громадянина. Реалізація цього процесу потребує системного підходу, який поєднує ціннісно-орієнтоване навчання, партнерську взаємодію між учителем та учнями, а також залучення дітей до соціально значущої діяльності.

Створення відкритого, безпечного та гуманістично спрямованого освітнього середовища сприяє розвитку у школярів почуття власної гідності, толерантності, емпатії та здатності до конструктивної комунікації. Саме через практику спільних проєктів, волонтерських ініціатив, колективних ігор і творчих завдань учні набувають досвіду співпраці, взаємодопомоги та відповідальності за результати спільної діяльності.

Отже, ефективне виховання соціальної та громадянської компетентності можливе лише за умови інтеграції виховного та навчального процесів, активного залучення дітей до суспільного життя школи, підтримки з боку педагогів і родини. У перспективі важливим напрямом подальших досліджень є розроблення педагогічних технологій і практик, спрямованих на розвиток емпатії, поваги до прав людини та громадянської активності молодших школярів у контексті цінностей Нової української школи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бех І. Д. Виховання особистості: у 2 кн. К.: Либідь, 2003.

2. Іванова Т. В. Формування громадянських цінностей у молодших школярів засобами інтерактивного навчання. *Освіта та розвиток обдарованої особистості*, 2020.

3. Концепція «Нова українська школа» (затверджена МОН України, 2016).

4. Максименко С. Д. Розвиток особистості дитини в освітньому середовищі. К.: Генеза, 2019.

5. Пометун О. І. Громадянська освіта: формування компетентностей учнів. К.: Освіта, 2017.

6. Савченко О. Я. Нова українська школа: методологічні засади компетентнісного навчання. *Початкова школа*, 2018.

Штурба Антоніна,
доктор філософії,
заступник директора з
навчальної роботи,
викладач іноземної мови,
викладач-методист,
Кавка Сніжана,
здобувачка освіти
першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти,
Комунальний заклад
«Балтський педагогічний
фаховий коледж», м. Балта

ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Сучасна освітня парадигма України орієнтована на формування особистості, здатної до саморозвитку, критичного мислення та креативної діяльності. У цьому контексті особливого значення набуває упровадження інноваційних технологій навчання, що забезпечують гнучкість, інтерактивність і відкритість освітнього процесу. Однією з ключових тенденцій сьогодення є цифровізація навчання, яка суттєво впливає на методику викладання іноземних мов. Використання цифрових інструментів у процесі навчання сприяє підвищенню мотивації здобувачів освіти, розвитку їхньої комунікативної, соціокультурної та цифрової компетентностей.